

La Cambra de Barcelona actualitza els Indicadors de Progrés i Benestar social i conclou que Catalunya té diverses assignatures pendents si vol convergir amb la UE

- El dèficit d'implementació de les renovables i el baix nivell de sobirania energètica de Catalunya la situa en una posició especialment vulnerable davant xocs energètics com l'actual.
- La desigualtat econòmica a Catalunya en termes relatius amb la UE-5 no ha augmentat des de l'inici de la pandèmia, però sí que hi ha un augment moderat de la pobresa durant el 2020, tot i el desplegament d'ajuts econòmics.
- Catalunya manté la distància en inversió en R+D sobre el PIB amb els països europeus de referència l'any 2020.

Barcelona, 16 de març de 2022.- Amb l'objectiu de disposar d'una visió més holística del benestar (sostenibilitat ambiental, equitat de gènere, progrés tecnològic, etc.) a Catalunya, més enllà del PIB, es van crear els Indicadors de Progrés i Benestar (IPB), que es van presentar per primer cop al setembre de 2021 i que s'actualitzen trimestralment. El propòsit és complementar la valoració de l'evolució del benestar social, generalment focalitzades en el PIB, amb els IPB. Els indicadors avaluen el benestar a Catalunya des de dues perspectives complementàries. La primera, **comparant anualment la seva posició relativa amb la UE-5** (Alemanya, França, Itàlia, Països Baixos i Bèlgica), és a dir, la distància que separa a Catalunya del nucli europeu. I la segona, **analitzant si Catalunya empitjora o millora respecte a si mateixa al llarg del temps** (a partir d'indicadors trimestrals).

A continuació es resumeixen les principals novetats dels diferents àmbits del benestar: **progrés, benestar, sostenibilitat i qualitat del creixement.**

Progrés

En l'àmbit del **progrés**, dividit alhora en tres subgrups (econòmic, social i tecnològic), cal emfatitzar la **forta recuperació del PIB per càpita de l'economia catalana** en els últims tres trimestres de 2021. Així, el PIB per habitant l'1T de 2021 se situava un 9,2% inferior al nivell previ a la Covid-19 (4T 2019) i en el 4T de 2021 el diferencial s'ha reduït a només el 2,9%.

Pel que fa al **progrés social**, Catalunya ha reduït el diferencial (tot i encara ser considerable) **amb la UE-5 en relació amb el percentatge d'actius de baixa formació** (de 13,9 punts percentuals el 2019 a 12,9 p.p. el 2020).

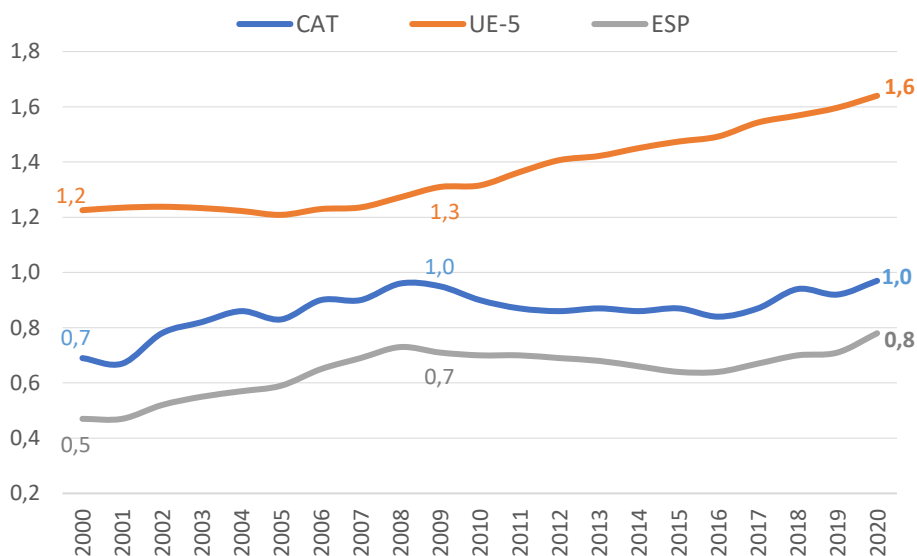
Finalment, en l'àmbit **tecnològic**, Catalunya no hauria convergit amb la UE-5 d'acord amb els **indicadors disponibles**. El pes de la despesa en R+D (pública i privada) en relació amb el PIB es manté constant amb la UE-5 entre el 2019 i 2020. A més, el pes dels treballadors en activitats d'R+D i investigadors sobre el total d'ocupats ha augmentat més a la UE-5 el 2020 en comparació amb Catalunya.

Despesa en R+D. Empreses.

En % del PIB. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i l'INE (2019)

Benestar

En relació amb el **benestar** -físic, social i econòmic-, l'impacte més intens de la Covid-19 a Catalunya ha provocat una **forta regressió** (s'espera que retorni gradualment als nivells previs de la Covid-19 en els pròxims anys) **de l'esperança de vida al néixer en comparació amb la UE-5 l'any 2020** (tot i que a Catalunya continua sent més elevada). Així, mentre que el 2019 els catalans vivien (en mitjana) 1,3 anys més que els seus homòlegs europeus, l'any 2020 aquesta diferència es va escurçar fins als sis mesos. Tot i això, el nombre de defuncions a Catalunya el 2021 ha disminuït un 13,9% en comparació amb l'any anterior.

Pel que fa al **benestar social**, **Catalunya va aconseguir retallar diferències amb la UE-5 el 2020** (el percentatge de la despesa pública per habitant es va situar en el 73,4%, 1,9 p.p. inferior al 2019). No obstant això, l'impacte més gran de la pandèmia sobre l'economia catalana ha provocat que el nivell de **consum privat per càpita** (indicador que captura el grau de **benestar econòmic**) hagi retrocedit el 2020 **en comparació amb el nucli europeu**, del 92,1% el 2019 al 86,9% del 2020. A més, si bé el consum privat per habitant a Catalunya està sent un dels motors de la recuperació, encara se situava un 5,0% inferior el 3T de 2021 (última dada disponible) en comparació amb el 4T de 2019.

Sostenibilitat

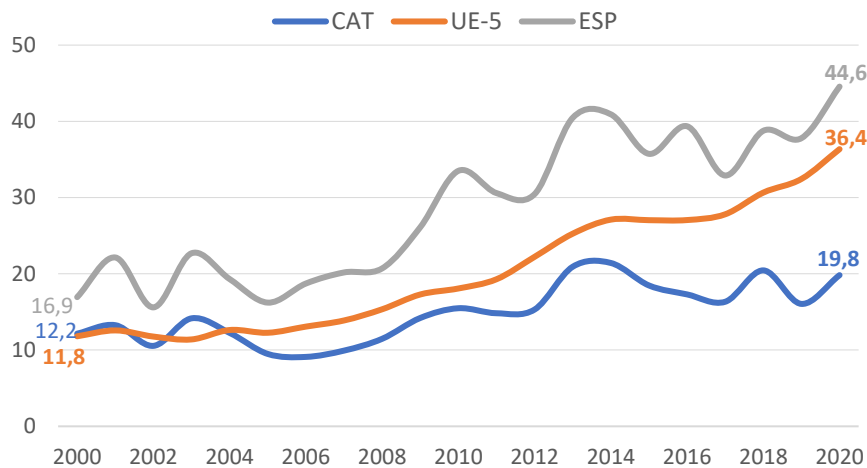
L'àmbit de la **sostenibilitat** ambiental i social també és clau per determinar l'evolució del benestar a Catalunya. En relació amb el **benestar ambiental**, **Catalunya presenta un gran dèficit en el grau d'implementació de les energies renovables en comparació amb la UE-5 i Espanya**. Així, el percentatge de producció elèctrica procedent de fonts renovables va ser del 19,8% a Catalunya el

2020, molt lluny del 36,4% al nucli europeu (i encara a més distància del 44,6% a l'Estat). Malgrat això, el 2020 el diferencial (16,5 p.p.) amb la UE-5 s'ha mantingut estable en comparació amb el 2019.

Producció bruta d'energia elèctrica amb fonts renovables. Anual.

%, sobre el total de la producció elèctrica bruta.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Català de l'Energia i Eurostat

Aquesta situació provoca una **forta dependència d'importacions energètiques de l'exterior**, el que representa una possible **font de vulnerabilitat per a l'economia catalana** (en un context de fort augment dels costos energètics, tal com succeeix en l'actualitat). En particular, el **grau de sobirania energètica** (percentatge de producció energètica respecte al consum total d'energia) **de Catalunya va ser del 33,9% el 2019**, molt lluny del 40,5% a la UE-5. Val a dir que, malgrat que aquesta diferència és substancial, Catalunya va aconseguir retallar distàncies amb el nucli europeu en comparació amb el 2018.

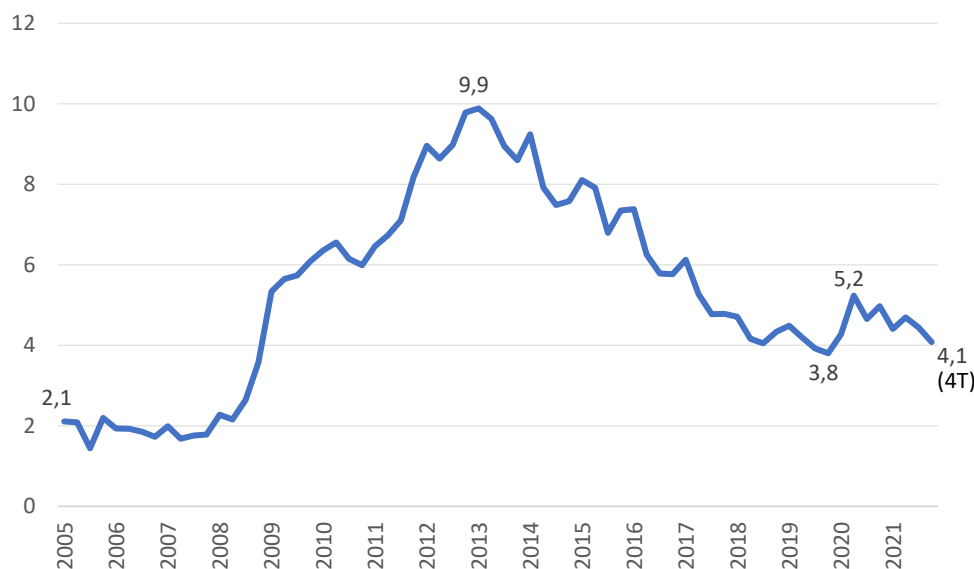
En relació amb la **sostenibilitat social**, els indicadors de **desigualtat econòmica apunten que Catalunya no ha divergit respecte a la UE-5** el 2020 (és a dir, no ha esdevingut més desigual si es compara amb Europa, el que no vol dir que la desigualtat no hagi augmentat a Catalunya arran de la Covid-19). Així, si s'analitza el **grau de pobresa a Catalunya** (capturada pel percentatge de llars amb tots els actius desocupats), **sí que es pot constatar que va augmentar** (moderadament en comparació amb la crisi del 2008, gràcies a l'aprovació dels ERTO, ajuts a autònoms, etc.).

Finalment, **l'impacte de la crisi va ser asimètric segons els grups socials**. En particular, el diferencial entre la taxa d'atur juvenil catalana i la del nucli europeu va passar dels 10,1 p.p. el 2019 als 16,6 p.p. el 2020. A més, la taxa d'ocupació femenina (tot i mantenir-se per sobre de la UE-5) a Catalunya va caure amb més intensitat entre el 2019 i el 2020 (-2,4 p.p., molt superior als -0,3 p.p. del nucli d'Europa).

Llars amb tots els actius desocupats. Catalunya.

% total. Trimestral.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Qualitat del creixement

Dos indicadors complementaris que permeten valorar si el creixement econòmic és de qualitat a mitjà i llarg termini són que els augments dels salaris vagin acompanyats d'increments proporcionals de la productivitat. En termes relatius amb la UE-5, **el salari mitjà per hora treballada a Catalunya va convergir entre el 2018 i 2019** (73,7% i 74,4%, respectivament), trencant amb la dinàmica observada a partir de la crisi immobiliària (el salari per hora a Catalunya era un 82,9% en comparació amb el nucli europeu el 2009). En termes absoluts, **l'augment del salari real per hora a Catalunya durant el 2020 s'explica per una reducció de les hores treballades dels sectors amb salaris més baixos** (hostaleria, restauració, petits comerços, etc.). A mesura que avançava el 2021 s'ha revertit aquest procés, atès que aquestes activitats han pogut recuperar (parcialment) la seva activitat econòmica.

En relació amb la productivitat (PIB per hora treballada), **el diferencial de Catalunya amb el nucli d'Europa s'ha mantingut estable en termes relatius** (78,9% el 2018 i 79,0% el 2019). En termes absoluts, durant el 2021 Catalunya ha aconseguit recuperar uns nivells de productivitat similars als d'abans de l'inici de la pandèmia (46,1€ per hora treballada el 4T de 2021 i 44,9€ el 3T 2021).

Finalment, un indicador que sintetitza ambdues variables són els costos laborals unitaris (ràtio entre el salari/hora i PIB/hora). Aquesta variable ens mostra que els costos laborals per unitat de producció va incrementar de forma descompassada amb els països de la UE-5 fins a la bombolla immobiliària, tendència que es va revertir fins al 2016. A partir del 2017 **els costos laborals unitaris han evolucionat de forma similar a Catalunya en comparació amb el nucli europeu**, el que ens indica que el **model de creixement de l'economia catalana ha estat més equilibrat en els darrers anys**.

Indicadors analitzats a l'informe dels IPB

PROGRÈS	PIB	PIB per càpita (Euros corrents, PPA, anual)
		PIB per càpita (Euros constants 2015, trim.)
	Formació i educació	Despesa pública per estudiant (Euros corrents, PPA, Anual)
		Actius de baixa qualificació (% total actius, anual)
	Innovació	Despesa en R+D. Empreses (% del PIB, anual)
		Despesa en R+D. AA.PP. i universitats (% del PIB, anual)
Ocupats en activitats de R+D i investigació (% sobre el total d'ocupats, anual)		
BENESTAR	Salut	Esperança de vida (Anys, anual)
		Despesa en salut pública i privada per càpita (PPA, dòlars, anual)
		Total defuncions (Trimestral)
	Serveis públics	Consum públic per càpita (Euros corrents, PPA, anual)
		Consum públic per càpita (Euros constants 2015, trim.)
	Consum privat	Consum privat per càpita (Euros corrents, PPA, anual)
Consum privat per càpita (Euros constants 2015, trim.)		
SOSTENIBILITAT	Energia i contaminació	Producció bruta elèctrica amb fonts renovables (% , anual)
		Autoabastiment energètic (% , anual)
		Emissió de gasos contaminants (tones de CO2 per càpita, anual)
	Desigualtat i pobresa	Coeficient de GINI després de transferències socials (Anual)
		Coeficient S80/S20 després de transferències socials (Anual)
		Llars amb tots els actius desocupats (% total, trim.)
Equitat generacional i de gènere	Taxa d'atur juvenil (% , població activa, anual)	
	Bretxa salarial dels joves (% , anual)	
	Taxa d'ocupació femenina (% , anual)	
	Bretxa salarial de gènere (% , anual)	
QUALITAT	Equitat en la distribució	Salari mitjà per hora (Euros corrents, PPA, anual)
		Salari mitjà per hora (Euros constants 2015, trim.)
	Eficiència en la producció	PIB per hora treballada (Euros corrents, PPA, anual)
PIB per hora treballada (Euros constants 2015, trim.)		
Resiliència	Costos laborals unitaris nominals (Índex 2000 = 100)	